

ЄВРОІНТЕГРАЦІЯ УКРАЇНИ ЯК ШЛЯХ ДО МАКРОЕКОНОМІЧНОЇ СТАБІЛЬНОСТІ

Л. А. АВРАМЧУК, кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри банківської справи
e-mail: lidiyavr@gmail.com

К. С. ЛОЗОЦЬКА, студентка напряму підготовки «Облік і аудит»
*Національний університет біоресурсів
і природокористування України*
e-mail: lozotska@yandex.ru

Анотація. Висвітлено сутність євроінтеграційних процесів. Показано перспективи розвитку відносин між Україною та ЄС. Політичні переваги інтеграції України у ЄС пов'язані зі створенням надійних механізмів політичної стабільності, демократії та безпеки. Зближення з ЄС є гарантією, а виконання його вимог – інструментом розбудови демократичних інституцій в Україні. До того ж, членство у ЄС відкриє шлях до колективних структур спільної безпеки Євросоюзу, забезпечить ефективнішу координацію дій з європейськими державами у сфері контролю за експортом і нерозповсюдженням зброї масового знищення, дасть змогу активізувати співробітництво в боротьбі з тероризмом, організованою злочинністю, контрабандою, нелегальною міграцією, наркобізнесом тощо.

Приєднання України до європейської спільноти загалом відповідає її національним інтересам за умови врахування необхідних рекомендацій, об'єктивного та всебічного вивчення факторів інтеграції, її впливу на політичну, економічну, соціальну та культурну (ідеологічну) сфери держави, вироблення власної лінії поведінки в межах, які не суперечитимуть членству України в ЄС.

Ключові слова: *євроінтеграційні процеси, правова адаптація, макроекономічна стабільність, гуманітарна сфера, Європейський Союз*

Актуальність. Інтеграційні процеси є самі по собі дуже складними процесами, тому необхідно чітко розуміти, що потрібно для ефективного входження в зону ЄС та з якими проблемами може зіткнутись Україна на своєму шляху. Європейський вибір має стати підґрунтям для загальнонаціонального єднання на основі ідеї модернізації країни. Відновлення гарантій усім, без винятку, жителям України їхніх конституційних прав у повному обсязі – перший украї серйозний іспит України в ролі асоційованого члена ЄС. Усі ці аспекти визначають актуальність теми дослідження.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Вагомий внесок у дослідження проблематики взаємовідносин Україна – ЄС, питання розвитку сільського господарства в умовах глобалізаційних процесів та аналіз

євроінтеграційних проблем України, у тому числі й із особливостями розвитку галузі сільського господарства, зробили такі зарубіжні та вітчизняні вчені, як В. Копійка, Н. Антонюк, О. Шубравська, Г. Черевко, О. Краєвська, Ю. Губені, В. Вардовський, П. Гайдучький, П. Саблук, Н. Мусис.

Отримані ними результати дозволяють сформувати систему знань на євроінтеграційну перспективу економіки. Однак, враховуючи актуальність даної тематики, ця проблема потребує подальших досліджень.

Мета дослідження – аналіз перспектив інтеграції України до ЄС та оцінка переваг членства в ЄС.

Адже для подолання системної кризи, консолідації країни, протистояння зовнішній агресії та подолання її наслідків як ніколи важливо забезпечити максимальний позитивний ефект євроінтеграції для розвитку українського суспільства.

Матеріали і методи дослідження. Враховуючи мету нашого дослідження, при визначенні сутності євроінтеграційних процесів було використано такі загальнонаукові методи дослідження, як аналіз і синтез, оскільки євроінтеграційні процеси стають невід'ємною ознакою та напрямом розвитку економіки України. У зв'язку з цим, необхідною є розробка політики, яка б враховувала соціально-економічну, екологічну, демографічну та інші складові, та базувалася на ознайомленні, вивченні й застосуванні на практиці досвіду ведення сільського господарства у зарубіжних країнах, який викликає закономірно підвищений інтерес. Було використано також метод абстрагування, який застосовувався у процесі всієї роботи, оскільки він дозволяє вибрати найсуттєвіше і найважливіше зі значного обсягу інформації; метод порівнянь, був застосований при оцінці позитивних і негативних рис євроінтеграції для України. Першочергового значення при цьому набуває взаємозумовлена діяльність держави та господарюючих суб'єктів, спрямована на забезпечення продовольчої безпеки, зокрема, на регіональному рівні, та комплексний підхід при плануванні розвитку територій; методи індукції і дедукції, за допомогою яких було сформовано висновки до аналізу як кожного показника окремо так і до групи показників, що досліджувалися в роботі.

Результати дослідження та їх обговорення. Євроінтеграція – цивілізаційний вибір України, одна з ключових вимог Революції гідності. У системі зовнішньополітичних пріоритетів України вона посідає особливе місце. Виступаючи на XVII саміті Україна – ЄС, який відбувся у Києві 27 квітня 2015 року, Президент України П. Порошенко наголосив, що перспектива членства у ЄС є стратегічним орієнтиром українських прагнень до перетворення і ключовою метою, заради якої здійснюються реформи. Уперше Україна брала участь у саміті в статусі держави, яка уклала Угоду про асоціацію з Європейським Союзом.

Для України європейська інтеграція – це шлях модернізації економіки, подолання технологічної відсталості, залучення іноземних інвестицій і новітніх технологій, створення нових робочих місць, підвищення конкурентоспроможності вітчизняного товаровиробника, вихід

на світові ринки, насамперед на ринок ЄС. Як невід’ємна частина Європи Україна орієнтується на діючу в провідних європейських країнах модель соціально-економічного розвитку [1, с. 60].

Політичні переваги інтеграції України у ЄС пов’язані зі створенням надійних механізмів політичної стабільності, демократії та безпеки. Зближення з ЄС є гарантією, а виконання його вимог – інструментом розбудови демократичних інституцій в Україні. Крім того, членство у ЄС відкриє шлях до колективних структур спільної безпеки Євросоюзу, забезпечить ефективнішу координацію дій з європейськими державами у сфері контролю за експортом і нерозповсюдження зброї масового знищення, дасть змогу активізувати співробітництво в боротьбі з тероризмом, організованою злочинністю, контрабандою, нелегальною міграцією, наркобізнесом тощо.

Враховуючи особливості сучасного стану економіки України, можна навести такі аргументи на користь розвитку співпраці з ЄС:

1. Європейський Союз являє собою великий ринок збуту виробів та джерело задоволення потреб України в найрізноманітніших споживчих та інвестиційних товарах.

2. Співробітництво України з Європейським Союзом необхідне для технологічного оновлення українського виробництва.

3. Європейський Союз – це джерело досвіду функціонування ринкової соціально орієнтованої економіки та державного регулювання економічних процесів.

4. Протягом десятиліть українські підприємства були фактично відрізані від світового ринку.

5. Однією з тенденцій сучасного промислового розвитку є формування виробничо-комерційних ланцюгів, учасниками яких є фірми та підприємства різних країн.

6. Розвиток співробітництва з ЄС сприятиме повнішому використанню потенціалу України як транзитної держави.

7. Розвиток співробітництва з ЄС неминує означає необхідність запровадження відповідних правил і стандартів вироблення та реалізації економічної політики, поведінки первинних економічних агентів.

8. Розвиток міжнародного співробітництва та економічних зв’язків з ЄС безпосередньо впливає на більш раціональний розподіл ресурсів, підвищення ефективності економічних процесів, тобто має позитивні наслідки в довготерміновому плані.

9. Саме на європейському фінансовому ринку, який на сьогодні є найбільшим у світі, Україна може мобілізувати кошти, необхідні для забезпечення макроекономічної стабільності, диверсифікуючи тим самим джерела зовнішніх запозичень [2, с. 150–151].

За даними Держстату, у січні – червні 2015 року в економіку України іноземними інвесторами вкладено 1042,4 млн дол. США та вилучено 351,3 млн дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу). Зменшення капіталу за рахунок переоцінки, утрат та перекласифікації, за

даними Держстату, за цей період становить 3604,0 млн дол. США (у т. ч. за рахунок курсової різниці – 3539,3 млн дол. США).

Розглянемо обсяг прямих іноземних інвестицій, млрд. дол. США

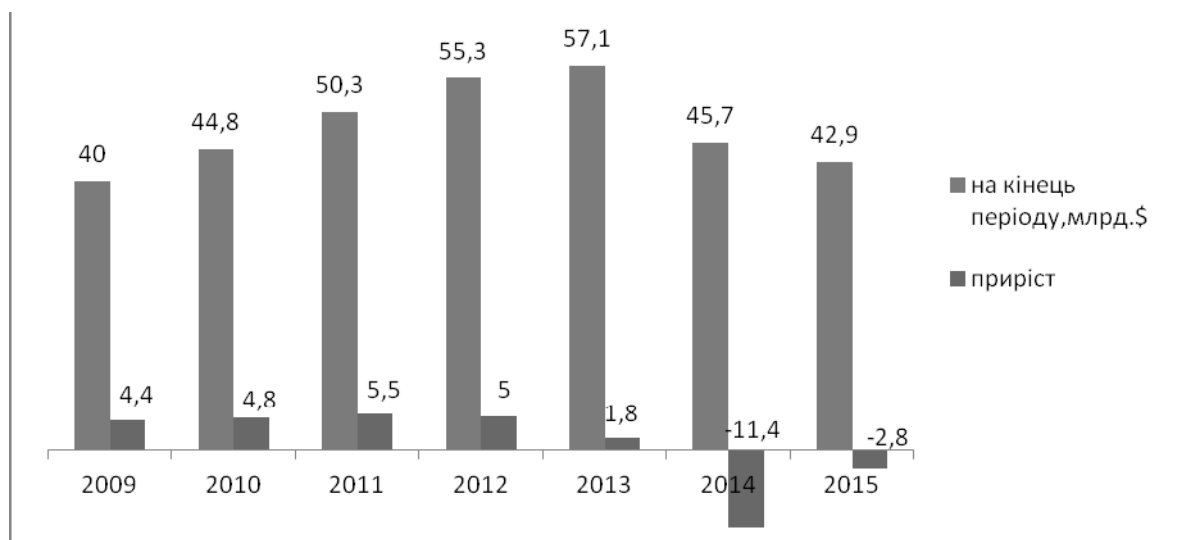

Рис. 1. Обсяг прямих іноземних інвестицій, млрд. дол. США [3]

Обсяг залучених із початку інвестування прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу) в економіку України на 01.07.2015 року становив 42851,3 млн дол. США та в розрахунку на одну особу населення становить 1000,5 дол. США [3].

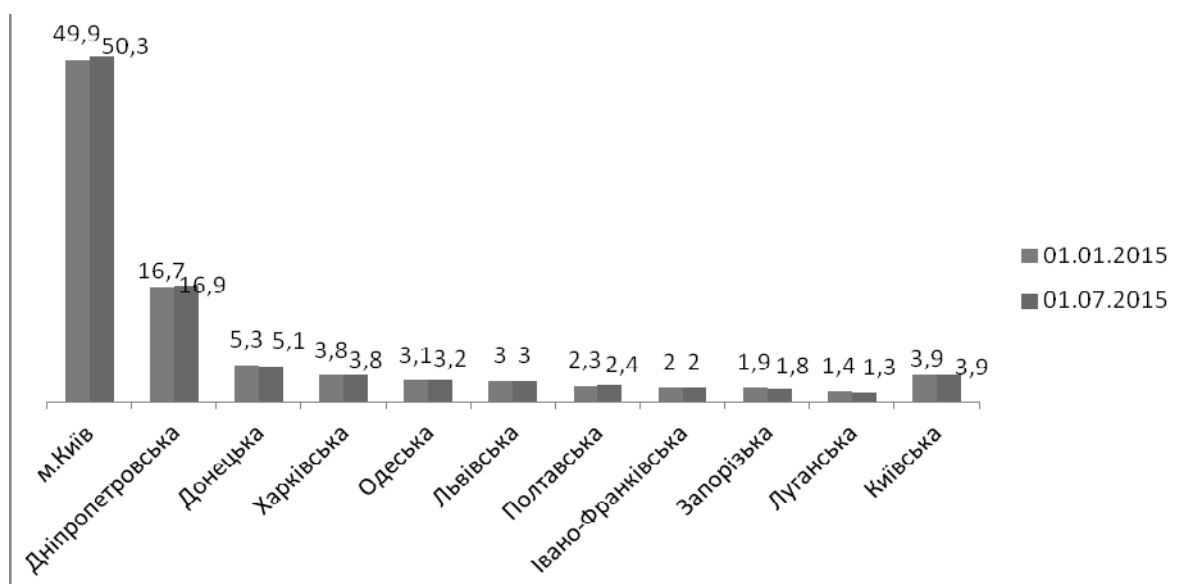

Рис. 2. Розподіл залучених прямих іноземних інвестицій за основними регіонами – реципієнтами інвестицій України [3]

До десяти регіонів: Дніпропетровської, Донецької, Харківської, Київської, Луганської, Львівської, Одеської, Запорізької, Полтавської,

Івано-Франківської областей та до м. Київ надійшло найбільше від усіх залучених прямих іноземних інвестицій – 93,7 %.

Таке спрямування прямих іноземних інвестицій та капітальних інвестицій в регіональному розрізі не сприяє рівномірному соціально-економічному розвитку регіонів та збільшує розрив у їх розвитку [4].

Розглянемо розподіл залучених прямих іноземних інвестицій за основними регіонами – реципієнтами інвестицій України.

Соціальні переваги членства в ЄС пов'язані з наявним тут високим рівнем соціальних стандартів і розвитку гуманітарної сфери, ефективним захистом прав працівників, розвиненою системою охорони довкілля. Наслідком інтеграції України в ЄС стануть суттєві зміни в забезпеченні права на вільне працевлаштування, адекватної оплати та безпеки праці, гарантій соціального забезпечення, належних умов життя громадян, охорони здоров'я, освіти, культури, соціального захисту і соціального страхування відповідно до європейських стандартів [5].

Євроінтеграція сприятиме зростанню продуктивності економіки й темпів технологічної модернізації під впливом конкуренції на єдиному європейському ринку та забезпеченню вільного доступу до новітніх технологій, капіталу, інформації; підвищенню кваліфікації робочої сили за умов їх вільного руху в межах єдиного ринку; створенню більш сприятливого інвестиційного середовища; істотному зростанню обсягів торгівлі на ринку ЄС; створенню передумов для прискореного зростання взаємообміну в галузях з підвищеним рівнем науки й техноємності; підвищенню якості регулятивних інститутів у бюджетній, банківській, фінансовій сферах та корпоративному управлінні. Економічна інтеграція також надасть можливість використовувати фонди регіонального розвитку ЄС для прискорення виходу на вищий рівень економічного розвитку, властивий більш розвиненим країнам Євросоюзу [6].

Сама мета інтеграції, як доводить досвід практично всіх нових країн членів ЄС, стала потужним стимулом необхідних для цього соціально-економічних перетворень. Після розширення ЄС Україна стає безпосереднім сусідом, що визначить посилення впливу ЄС на Україну, зокрема, в контексті подальшої демократизації українського суспільства і зміцнення європейської орієнтації населення України.

Етапами правової адаптації є імплементація Угоди про партнерство та співробітництво, укладання галузевих угод, приведення чинного законодавства України у відповідність зі стандартами ЄС, створення механізму приведення проектів актів законодавства України у відповідність із нормами ЄС [7].

Розглядаючи, наприклад, торговельно-економічну сферу, можна виокремити такі переваги (у довготерміновій перспективі): розширений Євросоюз може стати найбільш значним ринком збуту українських товарів та джерелом українського імпорту й стати для України головним торговельним партнером; поліпшаться умови доступу українських експортерів до окремих товарних ринків нових членів ЄС, унаслідок переважного зниження рівня тарифного захисту й підвищення рівня

конкурентного середовища в країнах-кандидатах; запровадження в країнах-кандидатах інститутів ринкового регулювання ЄС має призвести до певного скорочення обсягів контрабандних торгових операцій та інших форм тіньових операцій, що матиме позитивний вплив на державний бюджет України [8].

Ми вважаємо, що недоліками інтеграції України до ЄС у найближчій перспективі можуть бути: перехід нових держав-членів до єдиного митного тарифу ЄС та збільшення рівня тарифного захисту щодо низки товарів українського експорту; позбавлення нових держав – членів ЄС можливості самостійно регулювати свій торговельний режим щодо України; можлива втрата українськими експортерами традиційних ринків збуту в нових країнах-членах ЄС внаслідок розширення сфери застосування антидемпінгових заходів щодо України; скорочення обсягів традиційного українського експорту до ЄС внаслідок часткової переорієнтації товаропотоків між нинішніми та новими членами ЄС.

Висновки і перспективи. Проаналізувавши можливі позитивні та негативні наслідки вступу України до ЄС, слід зазначити, що входження до Європейського Союзу є логічним наслідком прагнення України до цивілізованої правової держави й розбудови демократичного суспільства, зумовлений сучасними реаліями та вимогами об'єктивних суспільно-економічних і політичних законів розвитку. В сучасному глобалізованому суспільстві найбільшу вигоду отримують саме ті країни, які об'єднують свої зусилля заради досягнення спільних інтересів та високих показників розвитку.

Отже, приєднання України до європейської спільноти загалом відповідає її національним інтересам за умови врахування необхідних рекомендацій, об'єктивного та всебічного вивчення факторів інтеграції, її впливу на політичну, економічну, соціальну та культурну (ідеологічну) сфери держави, вироблення власної лінії поведінки в межах, які не суперечитимуть членству України в ЄС.

Список літератури

1. Фіалко А. Проблеми і перспективи інтеграції України до ЄС [Електронний ресурс] / А. Фіалко. – Режим доступу : <http://www.uceps.org.ua/ua/>
2. Копійка В. В. Європейський Союз: досвід розширення і Україна / В. В. Копійка. – К. : Юрид. думка, 2005. – 448 с.
3. Веб-сторінка Національного банку України // [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.bank.gov.ua>
4. «Хто є хто в Європейському Союзі» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.europa.eu.int/comm/igc2000/dialogue/info/offdoc>
5. На шляху інтеграції України до ЄС : інформ. бюл. з євроінтеграційних питань [Електронний ресурс] / Кабінет Міністрів України. – К., 2013. – № 1–8. – Режим доступу : <http://dmsu.gov.ua/yevropeiska-intehratsiia/informatsiinyi-biuletenezivrointehratsiinykh-pytan> (27.11.2013).
6. Укладення Угоди про асоціацію між Україною та ЄС – найкращий стимул для широкомасштабних реформ [Електронний ресурс] // Віче. – 2013. – № 19. – Режим доступу : <http://www.viche.info/journal/3896/> (27.11.2013).

7. Сушко О. Шенгенська зона турбулентності [Електронний ресурс] / О. Сушко // Дзеркало тижня. – 2011. – № 13. – 8 квітня. – Режим доступу : http://gazeta.dt.ua/POLITICS/shengenska_zona_turbulentnosti.html. – Назва з екрана.

8. Пироженко О. В. Європейська інтеграція України як проблема економічної діяльності – 2002 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.vkontexte.ru/>

References

1. Fialko, A. Problemy i perspektyvy intehratsii Ukrainy do YeS [Elektronic resource]. – Rezhym dostupu : <http://vwww.uceps.org.ua/ua/>.

2. Kopiika, V. V. (2005). Yevropeyskiy Soiuz: Dosvid rozshyrennia i Ukraina. – K.: Yuryd. dumka, 448. The website of the National Bank of Ukraine // [Electronic resource]. – Access : <http://www.bank.gov.ua>.

3. Veb-storinka Natsionalnoho banku Ukrainy // [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.bank.gov.ua>.

4. «Khto ye khto v Yevropeiskomu Soiuzi» [Elektronic resource]. – Rezhym dostupu: <http://www.europa.eu.int/comm/igc2000/dialogue/info/offdoc/>.

5. Na shliakhu intehratsii Ukrainy do YeS : inform.biul. z yevrointehratsiinykh pytan [Elektronic resource] / Kabinet Ministriv Ukrainy. – K., 2013. – № 1–8. – Rezhym dostupu : <http://dmsu.gov.ua/yevropeiska-intehratsiia/informatsiinyi-biuletenezivrointehratsiinykh-pytan> (27.11.2013).

6. Ukladennia Uhody pro asotsiatsiiu mizh Ukrainoiu ta YeS – naikrashchiy stymul dlia shyrokomasshtabnykh reform” [Elektronic resource] // Viche. – 2013. – № 19. – Rezhym dostupu : <http://www.viche.info/journal/3896/> (27.11.2013).

7. Sushko, O. (2011). Shenhenska zona turbulentnosti [Elektronic resource] / O. Sushko // Dzerkalo tyzhnia, 13. – 08 kvitnia. – Rezhym dostupu : http://gazeta.dt.ua/POLITICS/shengenska_zona_turbulentnosti.html. – Nazva z ekrana.

8. Pyrozhenko, O. V. Yevropeiska intehratsiia Ukrainy yak problema ekonomichnoi diyalnosti – 2002 [Elektronic resource]. Rezhym dostupu : <http://www.vkontexte.ru/>.

ЕВРОИНТЕГРАЦИЯ УКРАИНЫ КАК ПУТЬ К МАКРОЭКОНОМИЧЕСКОЙ СТАБИЛЬНОСТИ

Л. А. Аврамчук,
К. С. Лозоцкая

Аннотация. Освещена сущность евроинтеграции Украины, на основе данных характеристик показаны перспективы развития отношений между Украиной и ЕС. Политические предпочтения интеграции Украины в ЕС связаны с созданием надежных механизмов политической стабильности, демократии и безопасности. Сближение с ЕС является гарантией, а выполнение его требований – инструментом развития демократических институтов в Украине. Кроме того, членство в ЕС открывает путь к коллективным структурам совместной безопасности Евросоюза, обеспечит эффективную координацию действий с европейскими государствами в сфере

контроля за экспортом и нераспространением оружия массового уничтожения, позволит активизировать сотрудничество в борьбе с терроризмом, организованной преступностью, контрабандой, нелегальной миграцией, наркобизнесом и т. п.

Присоединение Украины, в общем, соответствует ее национальным интересам при условии учета предоставленных ниже рекомендаций, объективного и всестороннего изучения факторов интеграции, ее влияния на политическую, экономическую, социальную и культурную (идеологическую) сферы государства, выработка собственной линии поведения в пределах, которые не будут противоречить членству Украины в ЕС.

Ключевые слова: евроинтеграционные процессы, правовая адаптация, Госстат, гуманитарная сфера

EUROPEAN INTEGRATION OF UKRAINE AS A WAY TO MACROECONOMIC STABILITY

L. A. Avramchuk,
K. S. Lozotska

Abstract. *This article highlights the essence of European integration processes. Shown prospects of relations between Ukraine and the EU. The political benefits of the integration of Ukraine into the EU related to the creation of reliable mechanisms of political stability, democracy and security. Rapprochement with the EU is a guarantee, and the implementation of its requirements – tool for building democratic institutions in Ukraine. Moreover, EU membership will open the way to collective structures of common security of the European Union; will ensure effective coordination with European countries in the field of export control and non-proliferation of weapons of mass destruction; will help to intensify cooperation in combating terrorism, organized crime, smuggling, illegal migration, drug trafficking etc.*

Therefore, joining of Ukraine to EU in general, consistent with its national interest., on the stipulation that the necessary recommendations, objective and comprehensive study of the factors of integration and its impact on the political, economic, social and cultural (ideological) sphere state to develop its own courses within which do not contradict Ukraine's membership in the EU.

Keywords: *European integration processes, legal adaptation, macroeconomic stability, humanitarian sphere, the European Union*